

VITA ANTIQUA

Vita Antiqua №13, 2021

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА АРХЕОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА
ЦЕНТР ПАЛЕОЕТНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ім. Хв. ВОВКА

ЖИТЛА ПЕРВІСНОЇ ЄВРОПИ: СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ У ЗМІННОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Київ 2021

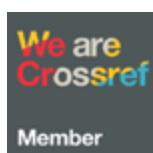
Faculty of History, Taras Shevchenko
National University of Kyiv
Історичний факультет Київського
національного університету імені
Тараса Шевченка

Department of Archaeology and
Museology, Taras Shevchenko National
University of Kyiv
Кафедра археології та музеєзнавства
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

Th. Vovk Center for Paleoethnological
Research, Ukraine
Центр палеоетнологічних досліджень
ім. Хв. Вовка, Україна

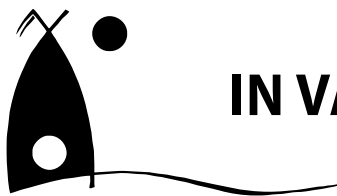

VITA ANTIQUA

Vita Antiqua №13, 2021

TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV, FACULTY OF HISTORY
DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY AND MUSEUM STUDIES
CENTER FOR PALEOETHNOLOGICAL RESEARCH

DWELLINGS OF PREHISTORIC EUROPE: SOCIAL ADAPTATIONS IN VARIABLE ENVIRONMENTS

Kyiv 2021

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

Д.і.н., проф. **Терпиловський Ростислав Всеволодович**, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, історичний факультет (**голова редакційної ради**). Завідувач кафедри археології та музеєзнавства
Кі.н., доц. **Шидловський Павло Сергійович**, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, історичний факультет (**відповідальний редактор**). Доцент кафедри археології та музеєзнавства
Д.і.н., проф. **Гладких Михайло Іванович**, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, історичний факультет. Професор
Д.і.н., с.н.с. **Іванова Світлана Володимирівна**, Інститут археології НАН України
Д-р, проф., **Кадров Славомір**, Жешувський університет, Інститут археології (Польща)
Д.і.н., проф. **Капелюшний Валерій Петрович**, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, історичний факультет. Завідувач кафедри етнології та краєзнавства
Д-р, проф. **Пату-Матіс Марілен**, Національний природничий музей (Франція). Дослідницький директор CNRS
Д-р, доц. **Пеан Стефан**, Національний природничий музей (Франція). Асоційований професор
Кі.н., доц. **Рижов Сергій Миколайович**, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, історичний факультет. Доцент кафедри археології та музеєзнавства
Н.с. **Самойленко Любов Григорівна**, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Директор Археологічного музею
Кі.н., доц. **Синиця Євген Валентинович**, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, історичний факультет. Доцент кафедри археології та музеєзнавства
Д.і.н., проф. **Ставнюк Віктор Володимирович**, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, історичний факультет. Завідувач кафедри історії стародавнього світу та середніх віків
Д-р, проф. **Хафнер Альберт**, Бернський університет (Швейцарія), історико-філософський факультет. Директор Інституту археологічних наук
Д-р, проф. **Шміт Мажена**, Археологічний музей м. Познань (Польща). Директор

РЕДКОЛЕГІЯ ВИПУСКУ:

Гладких Михайло Іванович, Шидловський Павло Сергійович, Рижов Сергій Миколайович, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (**редактори та упорядники збірки**)
М.н.с. **Пічкур Євген Вікторович**, Археологічний музей Інституту археології НАН України (**відповідальний за випуск**)
Н.с. **Чимирич Маргарита Володимирівна**, Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Н.с. **Цвіркун Остап Ігорович**, Національний музей історії України
PhD, н.с. **Летісія Демей**, Національний музей природничих наук (Франція)
Д.і.н., с.н.с. **Степанчук Вадим Миколайович**, Інститут археології НАН України
К.б.н., п.н.с. **Чорний Микола Гаврилович**, Шевченківський національний заповідник
Кі.н., н.с. **Яневич Олександр Олександрович**, Інститут археології НАН України

VITA ANTIQUA, 13. Житла первісної Європи: соціальна адаптація у змінному середовищі.
Збірка наукових статей. К.: Центр палеоетнологічних досліджень, 2020, 168 с.

DOI: [10.37098/VA-2021-13](https://doi.org/10.37098/VA-2021-13)

Збірку наукових праць присвячено вісімдесятиріччю проф. Михайла Івановича Гладких, відомого українського археолога, історика первісності, викладача та вченого світового рівня. Проблематика збірки пов'язана із сферою наукових розробок ювіляра – взаємодії людини та середовища за первісної доби. Статті присвячені сучасним дослідженням та інтерпретаціям житлового простору в первісних культурах Європи, як системі адаптації людини до змінних природних умов. Запропонована збірка буде корисною для всіх, хто цікавиться первісною історією, археологією та палеоекологією Європи – археологам, преісторикам, палеогеографам, історикам-краєзнавцям, етнографам, музейним працівникам, дослідникам культурної спадщини, студентам вищих навчальних закладів.

Зареєстровано

Міністерством юстиції України

Свідоцтво про державну реєстрацію

КВ №24467-14407ПР від 04.06.2020

Засновник та видавець

ГО «Центр палеоетнологічних досліджень»

Код за ЄДРПОУ №39633961

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і

розповсюджувачів видавничої продукції ДК №7181

від 05.11.2020

Україна, 02156, Київ, вул. Мільютенка, 15а, 160

Підписано до друку 9.12.2021.
Формат 60 × 84/8. Гарн. Liberation Sans.
Папір офс. Друк офс.
Ум.-друк. арк. 19.40. Обл. вид. арк. 19.52. Тираж 300 екз.

Надруковано ФОП Гузік О.М.
Реєстраційний номер №2705814113
м. Київ, вул. Б. Гаврилишина, 16
Тел.: 338-16-61

EDITORIAL COUNCIL:

Prof., Dr. (History) **Rostyslav V. Terpylovskiy**, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Faculty of History (Ukraine) (**Chairman of the Editorial Board**). Head of Department of Archaeology and Museum Studies
Associate Prof., Ph.D. **Pavlo S. Shydlovskiy**, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Faculty of History (Ukraine) (**executive editor**). Associate professor of the Department of Archaeology and Museum Studies
Prof., Dr. Mykhailo I. Gladkikh, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Faculty of History (Ukraine) Professor
Prof., Dr. Albert Hafner, University of Bern, Faculty of Philosophy and History (Switzerland) Director of the Institute of Archaeological Sciences
Dr., senior research fellow Svitlana V. Ivanova, Institute of Archaeology of the National Academy of Sciences of Ukraine
Prof., Dr. Sławomir Kadrow, Institute of Archaeology, Rzeszów University
Prof., Dr. (History) Valerii P. Kapeliushnyi, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Faculty of History (Ukraine) Head of the Department of Ethnology and Local History
Prof., Dr. Marylène Patou-Mathis, Muséum national d'histoire naturelle (National Museum of Natural History, France) Research director at CNRS, Directrice adjointe de l'UMR 7194
Associate Prof., Ph.D. Stéphane Péan, Muséum National d'Histoire Naturelle (National Museum of Natural History, France) Département Homme & Environnement
Associate Prof., Ph.D. Serhii M. Ryzhov, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Faculty of History (Ukraine) Associate professor of the Department of Archaeology and Museum Studies
Liubov H. Samoilenko, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine), Director of Archaeological Museum
Associate Prof., Ph.D. Yevhenii V. Synytsia, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Faculty of History (Ukraine) Associate professor of the Department of Archaeology and Museum Studies
Prof., Dr. (History) Viktor V. Stavniuk, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Faculty of History (Ukraine) Head of the Department of Ancient and Medieval History
Prof., Dr. Marzena Szmyt, Poznań Archaeological Museum (Poland) Director

EDITORIAL BOARD OF THE VOLUME:

Mykhailo I. Gladkikh, Pavlo S. Shydlovskiy, Serhii M. Ryzhov,
Taras Shevchenko National University of Kyiv (**editors and compilers of the collection**)
Research fellow **Yevhen V. Pichkur**, Archaeological Museum of Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine (**responsible for the volume**)
Research fellow Marharyta V. Chymyrys, Taras Shevchenko National University of Kyiv
Research fellow Ostap I. Tsvirkun, National Museum of the History of Ukraine
Research Fellow, Ph.D. Laëtitia Demay, Muséum national d'histoire naturelle (France)
Senior Research Fellow, Dr. Vadym M. Stepanchuk, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine
Leading Researcher, Ph.D. Mykola H. Chorny, T. Shevchenko National Reserve
Research Fellow, Ph.D. Olexander O. Yanevich, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

VITA ANTIQUA, 13. Dwellings of Prehistoric Europe: social adaptations in variable environments.
Collection of scientific articles. Kyiv: Center for Paleoethnological Research, 2021, 168 pp.

DOI: [10.37098/VA-2021-13](https://doi.org/10.37098/VA-2021-13)

The collection of scientific works is dedicated to the eightieth anniversary of Prof. Mykhailo I. Gladkikh, a well-known Ukrainian archaeologist, prehistorian, teacher and world-class scientist. The issue of the collection is related to the field of scientific research of the jubilee – the interaction of human and the environment in prehistory. The articles are devoted to modern research and interpretations of living space in the prehistoric cultures of Europe, as a system of human adaptation to changing natural conditions. The proposed collection will be useful for anyone interested in the prehistory, archaeology and paleoecology of Europe – archaeologists, prehistorians, paleogeographers, local historians, museum workers, cultural heritage researchers, and students of higher education.

Registered

Ministry of Justice of Ukraine

Certificate of registration

KB №24467-14407ПП from 04.06.2020

Founder and publisher

NGO Center for Paleoethnological Research

Unified State Register №39633961

Certificate of inclusion in the State Register of Publishers,

Manufacturers and Distributors of Publishing Products

ДК №7181 dated 05.11.2020

Ukraine, 02156, Kyiv, Milyutenko str., 15a, 160

Підписано до друку 9.12.2021.
Формат 60 × 84/8. Гарн. Liberation Sans.
Папір офс. Друк офс.
Ум.-друк. арк. 19.40. Обл. вид. арк. 19.52. Тираж 300 екз.

Надруковано ФОП Гузік О.М.
Реєстраційний номер №2705814113
м. Київ, вул. Б. Гаврилишина, 16
Тел.: 338-16-61

МИХАЙЛО ІВАНОВИЧ ГЛАДКИХ
MYKHAILO I. GLADKIKH